

LEGIONELIOZĖS RIZIKOS VIEŠBUČIUOSE AR KITOSE APGYVENDINIMO VIETOSE MAŽINIMO REKOMENDACIJOS

1. Legioneliozė – tai ūminė užkrečiama liga, kurią sukelia Legionella genties bakterijos. Būdingos dvi ligos formos: legionierių liga (ūminė pneumonija) ir Pontiako karštligė (savaiame praeinanti į gripą panaši liga). Inkubacinis periodas 2-10 dienų.

2. Ligos simptomai. Liga dažniausiai prasideda karščiavimu, šalčio krėtimu, galvos ir raumenų skausmais. Vėliau pasireiškia sausas kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas. Ligoniai gali viduriuoti ar vemti, dažnai pasireiškia kliedesys.

3. Žmogus legionelioze dažniausiai užsikrečia kvėpuodamas oru, kuriame yra legionelėmis užkrėsto aerozolio (dušuose, įvairiose voniose, tualetuose ir kt.). Legionelės gali ir tiesiogiai patekti į kvėpavimo takus (respiracinės terapijos metu). Legionelės išgyvena esant vandens temperatūrai 20 – 45⁰C. Nedideli kiekiai legionelių randami natūralioje aplinkoje: upių ir ežerų vandenyje bei dirvožemyje, didesni – gamybinės ir visuomeninės paskirties vandens objektų karšto ir šalto vandens sistemose.

4. Legioneliozės rizikos zonos viešbučiuose, t.y. vietos, kuriose gali susidaryti vandens lašai (aerozoliai):

- 4.1. dušai ir čiaupai;
- 4.2. mineralinio vandens ir sūkurinės vonios;
- 4.3. turkiškos vonios ir saunos;
- 4.4. aušinimo bokštai ir garų kondensatoriai;
- 4.5. patalpose esantys fontanai.

5. Legionelės gali daugintis:

- 5.1. karšto ir šalto vandens talpyklose;
- 5.2. šiltame vandenyje, kurio temperatūra 20 – 45⁰C;
- 5.3. vamzdžiuose, kuriais silpnai ar visai neteka vanduo;
- 5.4. purviniuose ir kiauruose vamzdžiuose ir talpyklų vidiniuose paviršiuose;
- 5.5. apnašomis padengtuose vamzdžiuose, dušuose ir čiaupuose;
- 5.6. vandens šildytuvuose.

6. Legioneliozės riziką viešbučiuose galima sumažinti:

- 6.1. paskirti asmenį, atsakingą už legioneliozės kontrolę;
- 6.2. paskirtas asmuo ir kiti darbuotojai turi žinoti legioneliozės kontrolės priemones;
- 6.3. karštas vanduo turi sistemoje cirkuliuoti ir jo temperatūra turi būti 50 – 60⁰C;
- 6.4. šalto vandens temperatūra turi būti ne aukštesnė nei 25⁰C;
- 6.5. laisvuose viešbučio kambariuose esančius dušus ir čiaupus atsukti kelioms minutėms ir paleisti vandenį vieną kartą per savaitę;
- 6.6. prižiūrėti ir valyti dušus, dušų galvutes ir čiaupus, kad nesikauptų nuosėdos;
- 6.7. 2 kartus per metus valyti ir dezinfekuoti aušinimo bokštus ir vamzdžius oro kondicionavimo sistemose;
- 6.8. kartą per metus valyti ir dezinfekuoti vandens šildytuvus;
- 6.9. po vandens šildytuvų remonto ir prieš šildymo sezoną karšto vandens sistemas 2 – 4 val. dezinfekuoti 50 mg/l aktyviojo chloro doze;
- 6.10. valyti ir dezinfekuoti visus vandens filtrus kas 1 – 3 mėnesius;
- 6.11. kas mėnesį apžiūrėti karšto vandens talpyklas, aušinimo bokštus ir vamzdžius ir įsitikinti, kad visos dangos yra nesugadintos ir tvirtos;
- 6.12. vieną kartą per metus apžiūrėti šalto vandens talpyklas, jas dezinfekuoti 50 mg/l aktyviojo chloro doze ir, jei randama nuosėdų ir kitokių nešvarumų, valyti;

6.13. įsitikinti, kad modifikavus sistemas ir pritaikius naują įrangą, vamzdžiai neužsikimšo ir vandens srovė nenutrūksta;

6.14. jeigu yra mineralinio vandens baseinas (sūkurinės vonios, mineralinės vonios):

6.14.1. nuolat dezinfekuoti, kad vandenyje susidarytų 2-3 mg/l liekamojo laisvo chloro ar bromo ir koncentracija turi būti tikrinama mažiausiai 3 kartus per dieną;

6.14.2. kasdien pakeisti mažiausiai pusę vandens;

6.14.3. kasdien plauti filtrus;

6.14.4. vieną kartą per savaitę valyti ir dezinfekuoti visą sistemą;

6.14.5. registruoti kiekvienos dienos vandens temperatūrų duomenis, chloro koncentraciją.

7. Mėginius legionelėms nustatyti gali imti tik apmokyti specialistai, dalyvaujant už vandens sistemos priežiūrą atsakingam asmeniui. Tyrimus gali atlikti tik akredituotos laboratorijos, turinčios teisę atlikti mikrobiologinius tyrimus dėl legionelių išskyrimo.

8. Visos atliktos legioneliozės kontrolės priemonės yra registruojamos, o registracijos dokumentai yra saugomi įstaigoje ne mažiau 3 metų.
